

SLUŽEBNÍCI A PŘÁTELÉ

Kdo chce být první, buď ze všech poslední a služebník všech. (Mk 9:35)

Hlavní čtení: Marek 9:33-40

Milí bratři, milé sestry,

my, dospělí lidé, nejsme zrovna nadšení, když nám druhý člověk s vážnou tváří řekne: *Jsi jak malý. Chováš se jako děcko.* Jedná se o výtku. Někdy opodstatněnou. Jindy zbytečně upjatou. Ti, kteří nás takovými slovy kárají, mají úplně jinou představu o tom, jak se má a jak se nemá chovat dospělý jedinec. Co si budeme povídat: Vcelku dobře takovou výtku ustojíme, když je namířená na větší počet lidí, třeba na skupinu tatínků, dejme tomu. *Chováte se jak malí*, pronese žena jednoho z nich. A všichni se tomu zasmějí, jako malí kluci. To se dá vydržet. Ovšem když je namířená jen na mou osobu, moc se mi to nezamlouvá.

Učedníci se chovali jako děti. Jako malí kluci v mateřské škole. Jako děcka na pískovišti. Ježíš jim to sice neřekl a nic jim nevyčítal, ale přesto máme neodbytný dojem, že se chovají jako malé děti. Po cestě do Kafarnaum se mezi sebou dohadují, kdo z nich je největší. Co to znamená? Měří se snad mezi sebou, kdo z nich je nejvyšší? Nebo kdo z nich má největší svaly? Samozřejmě, že ne. Nebo jim jde o to, kterého z nich si jejich Mistr nejvíce váží? O to jim asi také úplně nejde. To, co se odehraje bezprostředně před těmito dohady, nám na celou situaci vrhne trochu světla. Předtím jim totiž Ježíš už podruhé sdělí, že ho v Jeruzalémě nečeká nic dobrého.

- ³⁰ *Když odtamtud vyšli, procházeli Galileou; Ježíš však nechtěl, aby se o tom vědělo, ³¹ neboť učil své učedníky a říkal jim: „Syn člověka je vydáván do rukou lidí a zabijí ho; a až bude zabit, po třech dnech vstane.“ ³² Oni však tomu slovu nerozuměli a báli se ho zeptat.*

O tom s nimi mluvil jejich učitel. Učedníci sice této prorocké řeči příliš nerozumí, hlavně Kristovo vzkříšení jim zatím uniká, ale na druhou stranu zřejmě chápou to podstatné. *Ježíš tu s námi nebude napořád. Kdo z nás ho tedy nahradí? Kdo z nás bude vést ostatní učedníky? Kdo z nás je druhým v pořadí? Kdo z nás je prvním po Ježíši? Kdo z nás je největší? Kdo z nás bude šéfem celého hnutí?*

Nedívím se, že se za takové úvahy a tahanice později styděli. Nedívím se, že když se jich Ježíš zeptal, o čem po cestě uvažovali, mlčeli jak zařezaní. Vždyť to bylo vrcholně nevkusné a necitlivé! Je to stejné, jako kdyby se sourozenci začali v nemocnici u lůžka umírajícího otce dohadovat, kdo z nich zdědí tátův dům, až táta zemře. Nedůstojné. Nepřiměřené vážnosti celé situace. Trapné. Naprosto dětinské.

Ježíš jim však nevynadal. Nevyjádřil své pohoršení. Necítil se uražený. Nebyl dotčený. Celou situaci pochopil jako vhozenou rukavici. Jako příležitost dát svým učedníkům důležitou lekci. A tak jim dal lekci. Začal je učit. Takto Ježíš zareagoval již nespočetněkrát. Nemoc člověka byla pro něj příležitostí, aby projevil svou Božskou lásku a moc. Hladové zástupy byly pro něj příležitostí, aby je se soucitem nasýtil. Bouře na moři byla pro něj příležitostí, aby svým milovaným ukázal, kdo je ve skutečnosti zač. Kontakt s hříšníky byl pro něj příležitostí k odpuštění a projevení milosti. Takže i toto nevhodné chování jeho nejbližších spolupracovníků bylo pro Ježíše příležitostí k něčemu dobrému a důležitému. Ježíš pronese základní pravidlo křesťanského života. Základní křesťanskou poučku, s kterou se svět nikdy nesmíří a s kterou se církev bude prát v každé generaci, znovu a znovu. Ježíš pronese zásadní výrok, který jde proti naší hříšné přirozenosti, proti našim sobeckým touhám a žádostem.

- ³⁵ *Ježíš usedl, zavolal svých Dvanáct a řekl jim: „Kdo chce být první, buď ze všech poslední a služebník všech.“*

Tedy: V pořádku, přátelé moji! Chcete být první mezi svými bratry? V pořádku! Chcete vynikat nad ostatní? Chcete vést ostatní? V pořádku! To je dobré a správné a žádoucí. Jen musíte vědět, co to vlastně znamená, co všechno to vlastně obnáší. Pokud chcete být první, musíte být poslední ze všech. Pokud chcete mít přední místa ve společenství církve, uprostřed Božího lidu, pak musíte být služebníky všech. Až budete ze všech poslední a služebníci všech, teprve potom se z vás stanou ti přední, ti první, ti důležití, tedy šéfové a vůdcové ostatních. Služba druhým lidem: To je cesta k tomu, aby člověk byl skutečně prvním. Prvním se křesťan nestane tím, že by druhým rozkazoval, druhé ovlivňoval, druhé zastrášoval, druhé si omotával kolem prstu, druhé tlačil ke zdi. Kristův učedník se prvním nestane tím, že by si pořádně nabrousil lokty a šel přes mrtvolu. Prvním se křesťan nestane ani tak, že by druhým cukroval, nebo je dokonce uplácel a cíleně si je předcházal. Takto se k prvním místům ve společnosti dostávají mnozí lidé ve světě kolem nás. Ale v církvi to tak být nemá a nesmí. A pokud tomu tak v církvi je, pak se církev od světa jen těžko odlišuje.

Pán Ježíš nezůstane jen u slov. Názorně jim to předvede.

- ³⁶ **Pak vzal dítě, postavil je doprostřed nich, objal je a řekl jim: ³⁷ „Kdo přijme jedno z takových dětí v mém jménu, přijímá mne; a kdo mne přijme, nepřijímá mne, ale toho, který mě poslal.“**

Bratři a sestry, pozor na to! Ježíš se zde nerozplývá nad dítětem. V době první církve mělo dítě v běžné domácnosti nejnižší sociální status. Bylo na poslední příčce. Podle důležitosti: Táta, máma, děti, zvířata. Proto je pro nás, lidi 21. století, někdy tak nesrozumitelné, když Ježíš mluví o dětech. Dítě, které Ježíš staví doprostřed kruhu učedníků, je příkladem lidí, kteří jsou na posledních místech ve společnosti. Dítě je zde zástupcem všech sirotků, vdov, žebráků, cizinců, nemocných a slabých, malomocných i posedlých, a také příkladem velikých hříšníků. Prostě lidí, které druzí snadno a často přehlížejí, o které se nezajímají, kterými někdy i pohrdají. K těm všem a k mnoha jiným jim podobným se křesťan má sklonit, chce-li být skutečně velikým. S těmito posledními musí být v kontaktu. Jim nablízku. Jim pomáhat. O ně se zajímat. S nimi prostě být. Pokud takové bude přijímat, pak přijímá Ježíše Krista. A pokud přijímá Ježíše Krista, pak přijímá i Boha Otce, který Krista mezi nás poslal. Pokud takové lidi přijme, pokud se k nim skloní, pak jde v Ježíšových šlépějích, po jeho cestě. Pak jedná a smýšlí jako on. Pak myslí jako Ježíš a miluje jako Ježíš. Vždyť přesně takto se k nám zachoval sám Ježíš, když přišel mezi nás. Ponižil se kvůli nám. Kvůli nám se stal posledním z posledních. A v tom je Kristova skutečná velikost. Jak připomíná apoštol Pavel:

- ³ *v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe;* ⁴ *každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu.* ⁵ *Nechť je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši:* ⁶ *Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl,* ⁷ *nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka* ⁸ *se ponižil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži.* ⁹ *Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno,* ¹⁰ *aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí –* ¹ *a k slávě Boha Otce každý jazyk, aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán.* (Fp 2:3-11)

Bratři a sestry, jak jednoduché je to Ježíšovo pravidlo. Každý ho pochopí. A zároveň: Jak je těžké! Jak je náročné! Málokdo podle něj žije. Vždyť my se nejraději zaobíráme sami sebou. Případně pomáháme členům rodiny (ovšem také jen některým). Rádi třeba připravíme dobré pohoštění pro naše nejlepší přátele. A zajímáme se o zdraví těch, na kterých nám přirozeně záleží. Ježíšova slova a tím spíš Ježíšův životní příklad jsou proto trvalou výzvou pro každého, kdo v Krista věří, pro každého, kdo sám sebe považuje za křesťana. Ještě že nám dal svého Ducha! Ještě že s námi pracuje Duch svatý! Protože bez Božího vydatného přispění by se křesťanské službě v tomto světě příliš nedařilo.

A pozor! Celou věc nemůžeme odbýt slovy: *Vždyť já ale nechci být první. Ať je služebníkem všech ten, kdo prvním chce být. Já to nejsem. Já jsem rád na posledním místě. Tam si mě alespoň nikdo nevšímá. Tam mám alespoň svatý pokoj.* To není v pořádku. Ježíšovu dnešní výzvu: *Kdo chce být první...* můžeme volně přeložit i takto: *Kdo chce jít za mnou...* Nebo jinak: *Kdo mě skutečně chce následovat...* A na to už těžko můžeme odpovědět: *Já ale za Ježíšem vlastně vůbec nechci jít... Ať za ním jde někdo jiný...*

Bratři a sestry, jako by se učedník Jan chtěl z celé té trapné situace dostat. Jako by chtěl získat u svého učitele nějaké ty body. Snaží se možná na Ježíše udělat dojem. A tak přechází k úplně jinému tématu. *Chráníme tvůj odkaz, Mistře. Strážíme tvou značku.*

- ³⁸ **Jan mu řekl: „Mistře, viděli jsme kohosi, kdo v tvém jménu vyhání demony, ale s námi nechodil; i bránili jsme mu, protože s námi nechodil.“**

Ten, kdo nás nenásleduje (doslova!), nemá právo ve tvém jménu činit mocné skutky. Jan je však opět vedle, jak ta jedle. Ježíš to vidí úplně jinak.

- ³⁹ **Ježíš však řekl: „Nebraňte mu! Žádný, kdo učiní mocný čin v mém jménu, nemůže mi hned nato zlořčit.“** ⁴⁰ **Kdo není proti nám, je pro nás.**

Bud'te shovívaví, velkodušní, laskaví, přátelští a také trpěliví. Vůči komu? Třeba vůči těm, kteří patří do jiného Božího stádečka. Nebo i vůči těm, kteří teprve ve svém životě objevují Ježíše, jen s církví si zatím nevědí příliš rady. Nebo vůči těm, kteří patří do jednoho stádečka, ale jejich víra a jejich zbožnost je úplně jiná, než víra a zbožnost většiny. Nebraňte jim. Bud'te jim případně nablízku, aby tito lidé věděli, že je máte rádi, že je respektujete, že si vážíte jejich vztahu s Kristem, byť ten jejich vztah vykazuje jiné parametry než ten váš. Je to velice potřebné pravidlo:

- ⁴⁰ **Kdo není proti nám, je pro nás.**

Bratři a sestry, dnes volíme nové členy staršovstva. Na základě dnešního čtení tedy hledáme ty, kteří jsou Kristovi, kteří jsou ochotni sloužit potřebným a kteří jsou ochotni být přáteli nejen pro ty, kteří jsou stejní jako oni, ale i pro ty, kteří jsou jiní. Dnes, před Boží tváří a pod vedením Ducha hledáme ty, kteří budou reprezentovat náš javornický sbor, kteří ho budou vést, a to především laskavě, moudře a trpělivě. Jak nás učí Pán církve. Amen.